

**ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА
ЗООВЕТЕРИНАРНА
АКАДЕМІЯ**

Знайомство з курсом **ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ
ДРІБНИХ ТВАРИН**

**Вибіркова компонентна освітньо-професійної
програми «Ветеринарна медицина»
Спеціальність 211 II освітній рівень.**

Викладач: кандидат вет. наук, доцент
Цимерман Олеся Олександрівна

Кафедра хірургії ім. проф.. І.О. Калашника

Телефон - 0576357381.

Електронна пошта: hiryrgya@ukr.net

Дистанційна підтримка: Moodle

АНОТАЦІЯ: Дисципліна формує компетенції, які є складовою підготовки ветеринарних лікарів-кінологів та лікарів - фелінологів. Дисципліна включає вивчення морфофункціональної характеристики статевої системи самців і самок, особливостей статевого циклу, овуляції, запліднення, вагітності, процесу розвитку ембріона, плода, фето-плацентарного комплексу у дрібних тварин, патології що виникають в пренатальний, інтранатальний та неонатальний періоди.

Освоюються методи отримання вагінальних мазків для визначення овуляції у кішок і собак, штучного осіменіння собак, діагностики вагітності. Розглядаються ранні методи діагностики гіпотрофії плодів. Вивчаються методи та способи надання допомоги при пологах, як медикаментозні так і хірургічні.

Дисципліна формує здатність призначати та проводити комплекс акушерських заходів та доцільність їх використання з урахуванням породних та вікових особливостей організму тварин; здатність організувати та забезпечити здійснення лікувальних заходів необхідними, медикаментами, інструментами, спеціальним обладнанням та, за необхідності організувати роботу персоналу для здійснення акушерської допомоги.

Метою курсу «Особливості відтворення дрібних тварин» є вивчення структурної характеристики та функціональних особливостей органів систем регуляції репродукції дрібних тварин, особливостей утримання та використання плідників, методів отримання сперми, макро- та мікроскопічної оцінки її якості, зберігання, техніки штучного осіменіння тварині, трансплантації ембріонів, особливостей перебігу внутрішньоутробного періоду розвитку дрібних тварин, особливостей будови та функціонування фетоплацентарного комплексу, фізіології та патології родів, особливостей фізіологічного розвитку новонароджених цуценят та кошенят, патологій, що виникають в пренатальний, інтранатальний та неонатальний періоди.

Курс «Особливості відтворення дрібних тварин» пов'язаний з вивченням сучасних досягнень ветеринарного акушерства та репродуктології тварин, зовнішніх і внутрішніх умов і причин, які викликають акушерсько-гінекологічні захворювання та патології, визначення закономірностей і механізму їх розвитку, виявлення загальних

клінічних ознак, закономірностей плину і особливостей захворювань, загальних принципів і способів діагностики захворювань, їх лікування та профілактики.

Попередні умови для вивчення курсу: базується на попередньо опанованих знаннях із загальних і спеціальних дисциплін – біології, зоології, анатомії та фізіології.

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМИ

Компетентності та програмні результати навчання, які формуються при вивченні даної дисципліни (кодування згідно чинної освітньо-професійної програми, в дужках вказана забезпечувана компетенція відповідного стандарту вищої освіти).

Компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. (ЗКС1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу)

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. (ЗКС2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях).

ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. (ЗКС7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗКС9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.)

ФК1. Здатність розуміти та з'ясувати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин. (ФКС1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.)

ФК2. Здатність застосувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для здійснення необхідних маніпуляцій під час виконання професійних задач діяльності.(ФКС2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності)

ФК3. Здатність дотримуватись правил техніки безпеки, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.(ФКС Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності)

ФК4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу. (ФКС4 Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.)

ФК8. Здатність проводити акушерсько-хірургічні заходи та операції. (ФКС 9 Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції).

ФК11. Здатність розробляти стратегії профілактики (ФКС 13 Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.)

ФК19. Здатність проводити фахову діяльність в межах обраної спеціалізації (ФКС 19 Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.)

ФК19.1. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування хвороб дрібних тварин. (ФКС20 Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.)

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин; (ПРНС 4 Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.)

ПРН 8. Пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань; (ПРНС 15 Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.)

ЧОМУ ВИ НАВЧИТЕСЬ, ЩО ОТРИМАЄТЕ

(Відповідність компетентностей дисципліни межам компетентностей та програмним результатам навчання освітньо-професійної програми наведена кодами в дужках; після «/» вказана форма контролю програмних результатів навчання)

Здатність дотримуватися правил особистої безпеки при дослідженні дрібних тварин, користуючись знаннями про їх фіксацію та наркотизацію, дотримуватися правил особистої гігієни, користуватися правилами асептики та антисептики при здійсненні будь-якого акушерсько-гінекологічного або андрологічного втручання чи дослідження (ФЗК)/індивідуальні практичні завдання

Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. Застосовувати знання у практичних ситуаціях, застосовувати інструментарій, спеціальні пристрої для здійснення необхідних маніпуляцій під час виконання професійних задач діяльності (ЗК2, ЗК3, ЗК6, ФК2, ФК4, ФК19, Фк19.1, ПРН7)/ індивідуальні практичні завдання

Здатність проводити акушерсько-гінекологічні заходи та операції (ЗК2, ЗК3, ФК1, ФК2, ФК8, ФК11, ФК19, Фк19.1, ПРН8)/ індивідуальні практичні завдання

Здатність проводити клінічні дослідження з метою формування висновків, щодо стану тварини чи встановлення діагнозу (ЗК2, ЗК3, ФК1, ФК2, ФК8, ФК11, ФК19, Фк19.1, ПРН7, ПРН8)/ індивідуальні практичні завдання

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, пошуку, обробки інформації з різних джерел (ЗК1, ПРН7)/ індивідуальні тестові завдання

Програма вивчення дисципліни реалізується через проведення лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи студентів. На вивчення дисципліни відводиться 90 годин, в тому числі 20 годин лекційних, 38 годин лабораторно-практичних та 32 години самостійних занять.

Формами проміжного контролю, які оцінюються на лабораторно-практичних заняттях, є: індивідуальні тестові завдання; індивідуальні практичні завдання.

Формою підсумкової атестації є залік.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ДРІБНИХ ТВАРИН

Напрямок 211 – Ветеринарна медицина.

Освітньо-кваліфікаційний рівень - **Магістр**.

Вибіркова компонента. Курс I I.

СТРУКТУРНИЙ ПЛАН

Види занять та форми контролю	Обсяг дисципліни за навчальним планом		У тому числі по семестрам
	кредитів	годин	I
Всього годин по плану	3	90	90
У т.ч. аудиторних	1,9	58	58
самостійних	1,1	32	32
Із аудиторних: лекцій	0,65	20	20
лабораторно-практичних	1,25	38	38
практичних			
семінарських			
Модуль (заліковий кредит)	I	1,5	45
	II	1,5	45
Залік			*

**НАЗВА, ЗМІСТ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ
ДИСЦИПЛІНИ ТА ШИФРИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ВІДПОВІДНО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІЙ ПРОГРАМІ**

НАЗВА МОДУЛІВ ТА ЇХ ЗМІСТ	Шифр компетентностей освітньої програми
<p>1. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРНОЇ ЗДАТНОСТІ ДРІБНИХ ТВАРИН Вивчає структурну характеристику та функціональні особливості органів систем регуляції репродукції дрібних тварин, особливості утримання та використання плідників, методи отримання сперми, макро- та мікроскопічну оцінку її якості, зберігання, техніку штучного осіменіння і трансплантації.</p> <p>Компетентності дисципліни: Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6); Здатність розуміти та з'ясувати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин. Здатність дотримуватись правил техніки безпеки, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності, Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу (ФК1, ФК3, ФК4); Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин (ПРН7).</p>	<p align="center">ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ФК1, ФК3, ФК4, ПРН7</p>
<p>2. ПРЕНАТАЛЬНИЙ, ІНТРАНАТАЛЬНИЙ ТА НЕОНАТАЛЬНИЙ ПЕРІОДИ У ДРІБНИХ ТВАРИН Вивчає особливості перебігу внутрішньоутробного періоду розвитку дрібних тварин, особливості будови та функціонування фетоплацентарного комплексу, фізіологію та патологію родів, особливості фізіологічного розвитку новонароджених цуценят та кошенят, патології, що виникають в пренатальний, інтранатальний та неонатальний періоди.</p> <p>Компетентності дисципліни: Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, пошуку, оброблення інформації з різних джерел. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. Здатність проведення досліджень на</p>	

<p>відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6);</p> <p>Здатність застосувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для здійснення необхідних маніпуляцій під час виконання професійних задач діяльності. Здатність дотримуватись правил техніки безпеки, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності, Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу. Здатність проводити акушерсько-хірургічні заходи та операції. Здатність розробляти стратегії профілактики. Здатність проводити фахову діяльність в межах обраної спеціалізації. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування хвороб дрібних тварин (ФК2, ФК3, ФК4, ФК8, ФК11, ФК19, Фк19.1);</p> <p>Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, знаходити рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин. Пояснювати сутність та динаміку розвитку фізіологічних процесів, які виникають в організмі тварин під впливом факторів зовнішнього середовища, дії інфекційних агентів, хірургічних та акушерсько-гінекологічних втручань (ПРН7, ПРН8).</p>	<p>ЗК1, ЗК2,ЗК3, ЗК6, ФК2,ФК3, ФК4,ФК8, ФК11, ФК19, ФК19.1 ПРН7, ПРН8</p>
<p>Підсумковий контроль. Інтегрований модуль</p> <p>Узагальнений тестовий зміст навчальної дисципліни, який об'єднує всі вищенаведені змістові модулі.</p>	

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ (ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС)

№ з/п	Тема та план лекції	Кількість годин	Рекомендована література
Академічний модуль 1			
1	<p>Морфофункціональна характеристика статевих органів самок і самців дрібних тварин Особливості прояву статевої функції самок дрібних тварин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структурні особливості органів систем регуляції репродуктивної системи дрібних тварин 2. Функції статевих органів дрібних тварин. 3. Функціональні особливості органів систем регуляції репродуктивної функції та статевих органів дрібних тварин 4. Статева зрілість. 5. Час настання зрілості організму та фактори, що йому сприяють. 	2	1, 15...17
2.	<p>Запліднення та його особливості у самок різних видів дрібних тварин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити поняття запліднення. 2. Вивчити просування спермій у статевих органах самки. 3. Вивчити особливості проникнення спермія у яйцеклітину та розвиток зиготи. 4. Вивчити стадії запліднення. 	2	1...5 15...17
3.	<p>Штучне осіменіння тварин. Переваги методу, поширеність. Трансплантація ембріонів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переваги методу штучного осіменіння самок дрібних тварин. Поширеність методу. 2. Техніка штучного осіменіння самок різних видів дрібних тварин 3. Технологія отримання ембріонів від самок дрібних тварин. 4. Техніка зберігання ембріонів, підготовка до пересадки та техніка пересадження. 	2	1...9, 11, 17
Академічний модуль 2			
4	<p>Особливості фізіології та патології пренатального періоду.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчити поняття вагітність та її тривалість у дрібних тварин. 2. Вивчити особливості розвитку плода. 3. Вивчити розвиток та будову плодових оболонок 4. Особливості ембріонального, раннього та пізнього періоду внутришньоутробного розбитку ембріонів та плодів у дрібних тварин 5. Вивчити морфологічні та фізіологічні зміни в організмі вагітних самок дрібних тварин. 	2	1, 3, 7
5	<p>Патології вагітності дрібних тварин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Позаматкова вагітність. 2. Несправжня вагітність. 	2	4, 8, 11, 16

	3. Аборти.		
6	Особливості фізіології та патології інтранатального періоду. 1. Вивчити поняття роди. 2. Вивчити передвісники родів та їх клінічні ознаки. 3. Вивчити стадії родів.	2	1,3,6,8,13
7	Неонатальний період 1. Особливості новонароджених у дрібних тварин. 2. Неонатальна фізіологія та догляд за новонародженими. 3. Хвороби новонароджених цуценят та кошенят. 4. Графік проведення вакцинації цуценят та кошенят.	2	1,2,7,8,12
8	Фізіологія та патологія молочної залози у дрібних тварин 1. Анатомія молочної залози у дрібних тварин 2. Патології молочної залози в період лактації. 3. Захворювання молочної залози в період відсутності лактації.	2	3,4,7,12
9	Хірургія органів репродуктивної системи дрібних тварин 1. Кастрації самців і самок. 2. Кесарів розтин. 3. Хірургічні захворювання самок дрібних тварин. 4. Хірургічні захворювання самців дрібних тварин.	2	5,14,15
10	Безпліддя самців та самок дрібних тварин. 1. Вивчити причини та види безпліддя самок дрібних тварин. 2. Вивчити фізіологію та ендокринологію самців дрібних тварин. 3. Вивчити патології самців, що призводять до безпліддя. 4. Вивчити причини та види безпліддя самців.	2	8,10,13

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНІ ЗАННЯ

№ з/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами	К-ть годин	Місце проведення заняття	Методичне і технічне забезпечення
Змістовний модуль 1 Особливості відтворної здатності дрібних тварин					
1	Особливості статевого циклу самок дрібних тварин.	1. Вивчити особливості фізіології та ендокринології самок дрібних тварин. 2. Вивчити діагностику компонентів статевого циклу. 3. Вивчити поняття овуляція та методи визначення овуляції у самок дрібних тварин.	2	кафедра	М-1,5,7 ТЗ-1,2,5,6
2	В'язка дрібних тварин.	1. Вивчити методи визначення оптимального часу проведення в'язок у дрібних тварин. 2. Правила проведення в'язок дрібних тварин. 3. Техніка проведення в'язок дрібних тварин	2	кафедра	М-1,5,7 ТЗ - 1,5
3	Сперма її особливості у самців дрібних тварин.	1. Вивчити поняття сперма та її склад у самців дрібних тварин. 2. Вплив на спермії факторів довкілля.	2	кафедра	М1...5, 7 ТЗ-1, 3...6
4	Отримання сперми від плідників. Оцінка якості еякуляту самців дрібних тварин.	1. Вивчити технологію отримання сперми від самців дрібних тварин. 2. Вивчити техніку органолептичної та мікроскопічної оцінки якості еякуляту самців дрібних тварин.	2	кафедра	М-1,5,7 ТЗ-1,3,5,6
5	Зберігання і кріоконсервація еякуляту самців дрібних тварин.	1. Вивчити методи зберігання та кріоконсервації сперми самців дрібних тварин. 2. Вивчити розріджувачі сперми, що застосовується для еякуляту дрібних тварин.	2	кафедра	М-1,5,7 ТЗ-1,3,4,6, 7
6	Штучне осіменіння самок дрібних тварин.	1. Вивчити інструменти та їх підготовку для осіменіння самок дрібних тварин. 2. Освоїти методи штучного осіменіння самок дрібних тварин.	2	кафедра	М -1,7 ТЗ-1, 3...6
Змістовний модуль 2. Пренатальний, інтранатальний та неонатальний періоди дрібних тварин					
7	Діагностика вагітності дрібних	1. Засвоїти зовнішні методи діагностики вагітності.	2	кафедра	М - 1,5, 7, 9

№ з/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами	К-ть годин	Місце проведення заняття	Методичне і технічне забезпечення
	тварин.	2. Навчитися проводити УЗД дослідження вагітних самок 3. Вивчити передвісники родів.			ТЗ-1,2,5
8	Патологія вагітності.	1. Навчитися проводити вагінальні дослідження дрібних тварин 2. Навчитися розпізнавати хвороби вагітних тварин. 3. Навчитися проводити УЗД дослідження вагітних самок	2	кафедра	М-1,5, 7,9 ТЗ-1,2,5
9	Переривання вагітності у самок дрібних тварин.	1. Причини переривання вагітності. 2. Методи і засоби переривання вагітності	2	кафедра	М-1,5, 7,9 ТЗ-1,2,5
10	Фізіологія родів.	1. Вивчити фізіологію родів. 2. Засвоїти техніку ведення нормальних родів	2	кафедра	М-1, 5, 7,9 ТЗ-1,5
11	Патологія родів.	1. Вивчити визначення дистоцій. 2. Навчитися проводити клінічну оцінку та діагностику дистоцій у дрібних тварин.	2	кафедра	М - 1, 5, 7, 9 ТЗ-1,5
12	Допомога при патологічних родах у дрібних тварин.	1. Навчитися встановлювати причини патологій родового процесу. 2. Засвоїти основні правила допомоги при патологічних родах.	2	кафедра	М-1,5, 6...9 ТЗ-1,2,3,5
13	Фізіологія та патологія після родового періоду.	1. Вивчити фізіологію післяродового періоду. 2. Засвоїти причини патологій післяродового періоду 3. Навчитися діагностувати хвороби післяродового періоду.	2	кафедра	М-1, 5, 7,9 ТЗ-1,5
14	Вроджені патології та загибель новонароджених цуценят та кошенят.	1. Засвоїти причини виникнення патологій у новонароджених. 2. Вивчити фізіологію новонароджених. 3. Вивчити догляд та лікування новонароджених в неонатальний період.	2	кафедра	М-1, 5, 7 ТЗ-1,5
15	Оперативне акушерство.	1. Вивчити основні правила хірургічної допомоги при патологічних родах.	2	кафедра	М- 1, 5...9 ТЗ-1...7

№ з/п	Тема	Перелік завдань лабораторних робіт для виконання студентами	К-ть годин	Місце проведення заняття	Методичне і технічне забезпечення
		2. Ознайомитися з акушерським інструментарієм та правилами його застосування при наданні рододопомоги. 3. Засвоїти техніку операції кесарів розтин.			
16	Кастрації дрібних тварин.	1. Вивчити показання до кастрацій самців і самок дрібних тварин. 2. Засвоїти техніку кастрацій. 3. Вивчити ускладнення, що виникають після кастрацій	2	кафедра	М- 1, 5...9 ТЗ- 1...5
17	Мастити у дрібних тварин.	1. Вивчити фізіологію молочної залози дрібних тварин. 2. Засвоїти методику дослідження молочної залози 3. Вивчити етіологічні фактори, які зумовлюють мастит 4. Навчитися діагностувати різні форми маститу. 5. Засвоїти методи терапії тварин з різними формами маститу.	2	кафедра	М – 1, 5, 7 ТЗ- 1,2,3,5
18	Безпліддя самок дрібних тварин.	1. Вивчити етіологічні фактори та види безпліддя. 2. Навчитися проводити первинний огляд самок. 3. Освоїти УЗД та рентгенографічну діагностику самок 4. Засвоїти методи терапії та профілактики безпліддя у самок.	2	кафедра	М – 1, 5, 7 ТЗ- 1,3,5
19	Безпліддя самців дрібних тварин.	1. Вивчити етіологічні фактори та види безпліддя. 2. Навчитися проводити первинний огляд самців. 3. Освоїти УЗД та рентгенографічну діагностику самців 4. Засвоїти методи терапії та профілактики безпліддя у самців.	2	кафедра	М – 1, 5, 7 ТЗ- 1,3,5
Всього годин			38		

САМОСТІЙНА РОБОТА

Розділ дисципліни	Контрольні питання та завдання для самостійного вивчення	Кількість годин	Форма звітності та контролю
Змістовний модуль 1. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРНОЇ ЗДАТНОСТІ ДРІБНИХ ТВАРИН	Статева і фізіологічна зрілість самців і самок дрібних тварин в залежності від породи.	2	Доповідь
	Статевий інстинкт, статеві рефлекси, статевий акт.	2	Доповідь
	Природне осіменіння дрібних тварин.	2	Доповідь
	Фізіологічні основи використання самців дрібних тварин.	2	Доповідь
	Вплив типу нервової діяльності на статеву функцію самців.	2	Доповідь
	Гальмування статевих рефлексів.	2	Доповідь
	Лібідіо самців та причини його зниження.	2	Доповідь
	Затяжна тічка і скрита тічка	2	Доповідь
	Пригнічення тічки, тривале запобігання тічки і короткочасне зрушення тічки.	2	Доповідь
	Значення трансплантації ембріонів у розведенні дрібних тварин.	2	Доповідь
	Методи синхронізації статевих циклів та викликання суперовуляції у самиць дрібних тварин.	3	Доповідь
	Методи отримання ембріонів та технологія роботи з ембріонами.	2	Доповідь
	Пересаджування ембріонів та особливості трансплантації у дрібних тварин.	2	Доповідь
Змістовний модуль 2. ПРЕНАТАЛЬНИЙ, ІНТРАНАТАЛЬНИЙ ТА НЕОНАТАЛЬНИЙ ПЕРІОД У ДРІБНИХ ТВАРИН	Патологія плаценти при інфекційних захворюваннях дрібних тварин.	1	Доповідь
	Знеболення родів.	1	Доповідь
	Інфекційні хвороби новонароджених цуценят і кошенят.	2	Доповідь
	Причини виникнення та методи лікування мастопатій.	1	Доповідь
Всього годин		32	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Список літератури

1. Справочник по лечению собак и кошек с описанием лекарственных средств/ И.В. Сидоров, В.В. Калугин и др. – М.: Нива России «Оникс 21 век», 2001. – 576 с.
2. Хмельницький Г.О. Ветеринарна фармакологія / Г.О. Хмельницький В.С. Хоменко О.І Канюха Харків: „Парітет” ЛТД, - 1995. – 480 с.
3. Аллен В. Э. Полный курс акушерства и гинекологии собак. 2 издание исправленное и дополненное Гэри К. У. Ингленд / В. Э. Аллен «Аквариум ЛТД», 2002. – 448 с.
4. Болезни собак: Справочник /А. Д. Белов, Е. П. Данилов, И. И. Дукур и др. - М.; Агропромиздат, 1980. – 368с.
5. Валюшкин К.Д., Медведев Г.Ф. Акушерство, гинекология и биотехника размножения животных: . – 2-е изд., перераб. и доп / К.Д. Валюшкин Г.Ф. Медведев– Минск: Ураджай, 2001. – 869с.
6. Ветеринарное акушерство, гинекология и биотехника размножения /А.П.Студенцов, В.С.Шипилов, В.Я.Никитин и др.; Под ред. В.Я.Никитина и М.Г.Миролубова. – 7-е изд., перераб. и доп. – М.: Колос, 1999. – 495с.
7. Акушерство, гінекологія та біотехнологія розмноження тварин з основами андрології: Програма навчальної дисципліни для підготовки фахівців вищих аграрних закладів освіти 3-4 рівня акредитації за спеціальністю 7.130501. „Ветеринарна Медицина” / Г.В. Зверева, С.П. Хомин, В.А. Яблонський, В.Й. Любетський, Г.Г. Харута. – К.: Аграрна освіта, – 2001. – 20с.
8. Башкеев В.П. Болезни собак и кошек./ В.П. Башкеев– Харків, изд. 2000. – 340с.
9. Берхгоер П.К. Мелкие домашние животные. Болезни и лечение./ П.К. Берхгоер – М.: „Аквариум ЛТД”, 2000. – 224с.
10. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства: Навчальний посібник./ Д.С. Гришко. Х.: – Прапор, 2003. – 400с.
11. Современный курс ветеринарной медицины Кирка // Пер. с англ. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2005. – 1376с.: ил.
12. Фізіологія і патологія розмноження дрібних тварин / Навчальний посібник. / Харенко М.І., Хомин С.П., Кошовий В.П. та інші– Суми: Ват „Сумська обласна друкарня”, видавництво „Козацький вал”, 2005. – 554с.
13. Дельберт Дж. Карлсон Джеймс М. Гриффин, Домашний ветеринарный справочник для владельцев собак/ Дельберт Дж. Карлсон Джеймс М. Гриффин М.: Центрполиграф, - 1997. -534 с.
14. Дельберт Дж. Домашний ветеринарный справочник для владельцев кошек/ Дельберт Дж. Карлсон Джеймс М. Гриффин, Д. Карлсон М.: Центрполиграф, - 1997 – 238с..
15. Котенко Е.В., Мешкова Н.Н. Клуб собаководства: сборник/ Е.В. Котенко Н.Н. Мешкова М.: Патриот, - 1991. – 120 с.

16. Кузьмин А.А. Советы Айболита или здоровье вашей собаки/ А.А. Кузьмин Харьков: „Паритет ЛТД”, - 1995. – 320 с.
17. Стишковская Л. Л. 1000 советов: Как лечить домашних питомцев. – М.: АТС – ПРЕСС, 432с.;

**ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ
ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ (ПРАКТИЧНИХ,
СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ (М)**

<i>Шифр</i>	<i>Назва методичної розробки</i>
<i>М - 1</i>	Сарбаш Д.В., Кантемир О.В., Слюсаренко Д.В., Цимерман О.О. Ситуаційні завдання. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини Х. – ХЗВІ. – 2018. – 108 с.
<i>М - 2</i>	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Маслак М.В. Нормы потребностей собак разных возрастных групп, в энергии, жирах и углеводах. Методичні рекомендації для студентів 1 курсу та 1 технікуму. Х. – ХЗВІ. – 2018. – 24с.
<i>М - 3</i>	Сарбаш Д.В. Цимерман О.О., Евтушенко І.Д. Особливості годівлі собак. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини Х. – ХЗВІ. – 2018. – 82с.
<i>М - 4</i>	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Євтушенко І.Д. Дієтична годівля собак. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини. Х. – ХЗВІ. – 2018. – 32с.
<i>М - 5</i>	Кокович Н.Я., Бабкина С.И., Методические указания к лабораторным занятиям по клинической диагностике. Раздел «Исследование крови у животных». Х.: ХЗВИ. – 1991. – 40с.
<i>М - 6</i>	Сарбаш Д.В., Кантемир О.В., Заїка П.О., Анічин А.М. Методичні рекомендації для проведення лабораторно-практичних занять з загального курсу оперативної хірургії для викладачів і студентів 2, 3 курсів факультету ветеринарної хірургії. Х.: РВВ. ХДЗВА 2018 - 44с
<i>М - 7</i>	Сарбаш Д.В., Цимерман О.О., Заїка П.О. Методичні вказівки для виконання самостійної роботи студентам факультету ветеринарної медицини Х.: РВВ. ХДЗВА 2018 - 34с
<i>М - 8</i>	Сарбаш Д.В. Кантемир О.В., Заїка П.О., Анічин А.М., Цимерман О.О. Методичні рекомендації для проведення лабораторно-практичних занять з загального курсу хірургії для викладачів і студентів 2,3 курсів факультету ветеринарної медицини Х.: РВВ. ХДЗВА 2018 - 44с
<i>М - 9</i>	Цимерман О.О. Комплексна діагностика та профілактика пренатальної патології у собак. Методичні рекомендації для студентів факультету ветеринарної медицини. Х. – ХЗВІ. – 2007. – 47с

**ПЕРЕЛІК ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ
(ПРАКТИЧНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ(ТЗ)**

Шифр	Назва технічних засобів навчання (прилади, інструменти, реактиви)
ТЗ-1	Мультимедійне обладнання
ТЗ-2	Медикаментозні препарати
ТЗ-3	Прилади
ТЗ-4	Розчини
ТЗ-5	Тварини
ТЗ-6	Мікроскоп
ТЗ-7	Таблиці

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Система діагностики якості навчання

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюють згідно положень кредитно-модульної системи організації навчального процесу, прийнятої в академії

Основні положення:

Загальна кількість модульних контрольних заходів, що мусить скласти студент з окремої навчальної дисциплін, визначається з урахуванням залікових модулів з цієї дисципліни і рекомендовано дорівнює двом академічним модулям за семестр.

За результатами модульного контрольного заходу рівень засвоєння студентом навчального матеріалу має бути оцінений за національною шкалою та шкалою ECTS.

Тижні для проведення модульного контролю (модульні тижні) рекомендуються графіком навчального процесу.

Кількість балів, отримана студентом при оцінюванні модулю та підсумковий бал поточної успішності з дисципліни, співвідноситься з оцінками за національною шкалою та шкалою ECTS відповідно до таблиці 1.

1. Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок	A
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B
74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії	E
35– 59	незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Регламентується наступний комплект балів для отримання оцінки за модуль: результат поточного контролю (усереднено за оцінюванням завдань, проектів, тренінгів, відповідей) – максимум 20 балів (табл. 3), результат модульного тестового контролю – максимум 50 балів (роз'яснення в табл. 5), та результат засвоєння блоку самостійної роботи – максимум 30 балів (табл. 3,4,5).

Складання модулів обов'язкове. Студент не допускається до тестування з

модуля без відпрацювання пропущених занять. Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав мінімально необхідну кількість балів та більше.

Результати рейтингу з модулю доводяться до відома студентів не пізніше третього робочого дня після проведення контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, вважаються остаточними.

Якщо студент не погоджується з рішенням про присвоєння йому балів рейтингу за модуль, то він повинен відразу після їх оголошення звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри та у визначений термін скласти усну атестацію з модуля перед комісією. Склад апеляційної комісії у кожному конкретному випадку визначається завідувачем кафедри. Рішення комісії є остаточним. Студент не може повторно скласти зараховані модулі.

Студент, який не з'явився на модульний контроль або не отримав мінімальної кількості балів на модульному тижні, має право скласти пропущений модуль під час залікового тижня.

Підсумковий рейтинг поточної успішності з дисципліни вираховується усередненням рейтингів з усіх модулів. Семестрова оцінка виставляється студенту з врахуванням результатів підсумкового тестування та поточного контролів (усереднені бали за модулі). Максимальна кількість балів, що студент може отримати при вивченні дисципліни, дорівнює 100 (див. табл. 1).

При наявності дозволу на автоматичне зарахування заліку, студент, який своєчасно складав усі модульні контрольні заходи та за їх результатами атестований з оцінкою "відмінно", може отримати залік автоматично. Семестровою оцінкою у цьому випадку є усереднена оцінка за модулі.

Викладач зобов'язаний здати заповнену заліково-екзаменаційну відомість до навчального відділу протягом такого граничного терміну: для заліку - останній день залікового тижня.

Засоби діагностики успішності навчання використовують для підсумкової експертизи знань і базуються на технології стандартизованого тестового контролю.

2. Схема нарахування балів з модулів навчальної дисципліни

Показчик	Нарахування балів
Всього з модулю	від 60* до 100
В тому числі: відповіді на тестові питання	від 30 до 50
усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях, відповіді на індивідуальні тестові та практичні завдання	до 20
результат засвоєння блоку самостійної роботи	до 30

*- менша кількість отриманих балів недостатня для зарахування модулю, необхідна перездача.

Усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях оцінюються за шкалою від 12 до 20 балів відповідно до наступної регламентації (табл. 3)

3. Шкала оцінювання усної відповіді

20-бальна шкала	Інтуїтивний аналог оцінювання	Оцінка за національною шкалою - Визначення	Оцінка за шкалою ECTS
20	5+	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи без помилок чи зауважень, прояв креативного мислення.	A
19	5	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з однією непринциповою помилкою	A
18	5 -	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи з незначною кількістю помилок	A
17	4+	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками при розумінні суті питання	B
16	4	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з кількома помилками	C
15	4 -	Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок	C
14	3+	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків	D
13	3	Достатньо – непогано, але наявна велика кількість суттєвих недоліків	D
12	3 -	Достатньо – відповідь, робота задовольняє лише найменші критерії	E

Самостійна робота оцінюється як сума балів за відповідність і обсяг наданого матеріалу (табл. 4) та балів за захист цього матеріалу (табл. 3).

4. Шкала оцінювання відповідності змісту матеріалу самостійної роботи

Шкала, бали	Визначення
10	Повна відповідність змісту і достатній обсяг
8	Достатня відповідність змісту і достатній обсяг
6	Мінімально задовільна відповідність змісту і обсягу

5. Накопичення балів за модуль складанням (максимум 100 балів)

Поточне оцінювання	Оцінювання тестів	Оцінювання самостійної роботи	
визначається викладачем	чітко регламентується	визначається викладачем	
до 20 балів	до 50 балів	до 30 балів	
		до 10 балів	до 20 балів
Шкала оцінювання відповіді	50 тестів: 1 прав. відповідь – 1 бал 25 тестів: 1 прав. відпов. – 2 бали	Відповідність матеріалу (див. табл. 4)	Захист - шкала оцінювання усної відповіді

<i>ПРИКЛАД</i>			
12	44	8	14

Приклад»: $12+44+8+14=78$ балів. Добре «С».